

FEITEN OVER *Veilig Werk*

Elk jaar sterven twee miljoen vrouwen en mannen ten gevolge van arbeidsongevallen en beroepsziekten. Over heel de wereld gebeuren er jaarlijks zo'n 270 miljoen arbeidsongevallen en zijn er 160 miljoen gevallen van beroepsziekte. De IAO schat dat vier percent van het Bruto Binnenlands Product (BBP) in de wereld verloren gaat wegens arbeidsongevallen en beroepsziekten.

De IAO heeft nooit aanvaard dat kwetsuren en ziekte "eigen zijn aan het werk". Met het oog op de globalisering bestaat de nieuwe uitdaging erin ervoor te zorgen dat steeds meer werkende mensen een veilige en gezonde werkomgeving genieten. Om die reden heeft de organisatie 28 april - een dag die de wereldwijde vakbondsbeweging geassocieerd heeft met de herdenking van slachtoffers van arbeidsgebonden overlijden, verwondingen en ziekte - aangenomen als Werelddag voor Veiligheid op het Werk, waarbij de klemtoon gelegd wordt op het promoten van een veiligheids- en gezondheidscultuur op alle arbeidsplaatsen ter wereld.

De ervaring heeft geleerd dat een sterke veiligheidscultuur voordelig is voor zowel de werknemers, werkgevers en regeringen. Verschillende preventietechnieken hebben hun efficiëntie bewezen in het vermijden van ongevallen op de werkplaats alsook in het verbeteren van de zakelijke prestatie. De huidige hoge veiligheidsnormen die in sommige landen gehanteerd worden, zijn een direct resultaat van beleidslijnen op lange termijn die een aanmoediging inhouden van een tripartiete sociale dialoog, collectieve onderhandeling tussen vakbonden en werkgevers, evenals een doeltreffende wetgeving inzake gezondheid en veiligheid die ondersteund wordt door een krachtdadige arbeidsinspectie.

In ontwikkelingslanden vindt men de meeste aan werk gerelateerde ongevallen en ziekten in primaire industrieën zoals landbouw, visserij en houthakken, mijnbouw en de bouwnijverheid. Laag alfabetisme en ontoereikende opleiding in de veiligheidsmethoden veroorzaken hoge sterftecijfers door brand en blootstelling aan gevaarlijke stoffen, waar onder andere de personen in de informele economie getroffen worden.

Voornaamste statistieken

- Elke dag sterven ongeveer 5.000 mensen ten gevolge van arbeidsgebonden ongevallen of ziekten.
- Elk jaar gebeuren er onder de werknemers ongeveer 270 miljoen (dodelijke en niet-dodelijke) arbeidsongevallen en er zijn zo'n 160 miljoen gevallen van beroepsziekten. In een derde

Het Vestigen en Toepassen van een Veiligheids- en Gezondheidscultuur op de Werkplaats

Een veiligheidscultuur op de werkplaats omvat alle waarden, attitudes, regels, leidinggevendende systemen en praktijken, participatieprincipes en arbeidsgedragingen die bijdragen tot het creëren van een veilige en gezonde werkomgeving - een plaats waar men kan produceren met een hoge graad van kwaliteit en productiviteit. De Overeenkomst inzake Arbeidsveiligheid en -gezondheid van de IAO van 1981 (Nr. 155) biedt een geschikt kader voor de ondersteuning van een veiligheids- en gezondheidscultuur op het werk.

Een efficiënte preventie van arbeidsongevallen en beroepsziekten begint op bedrijfsniveau maar vereist een ruime participatie van regeringen en werknemers- en werkgeversorganisaties. Werknemersparticipatie, toepassen van procedures inzake werkorganisatie, het bieden van opleiding en informatie aan werknemers, alsook inspectieactiviteiten zijn belangrijke middelen om een veiligheids- en gezondheidscultuur te bevorderen. Bedrijfsbeheer en engagement spelen hierbij een hoofdrol, zoals blijkt uit het feit dat ondernemingen met beheersystemen inzake arbeidsveiligheid en -gezondheid (OSH-MS) zowel in veiligheid als in productiviteit beter scoren dan zij die niet over dergelijke systemen beschikken. Daarnaast spelen de arbeidsinspecteurs van de regering een centrale rol in het promoten van de essentiële Arbeidsnormen van de IAO, erover te informeren, er toezicht op te houden en ook ervoor te zorgen dat ze nageleefd worden, op basis van de voornaamste overeenkomsten inzake Arbeidsveiligheid van de IAO. Nagenoeg 130 lidstaten hebben de Overeenkomst inzake Arbeidsinspectie van 1947 geratificeerd (Nr. 81), waardoor ze een van de meest geratificeerde instrumenten van de organisatie geworden is en een “deuropener” voor technische samenwerking en het promoten van een veiligheids- en gezondheidscultuur.

De nieuwe IAO-Richtlijnen betreffende Beheersystemen inzake Arbeidsveiligheid- en Gezondheid (ILO-OSH 2001) bieden een uniek en krachtig instrument voor de ontwikkeling van een duurzame veiligheids- en gezondheidscultuur in de onderneming en mechanismen voor de constante verbetering van arbeidsvoorwaarden en -omgeving. Van haar kant levert de IAO een grote inspanning voor het verbeteren van de toepassing van veiligheids- en gezondheidsnormen door de ontwikkeling van een geïntegreerde aanpak die al zijn actiemiddelen vereenvoudigt, met inbegrip van normen instellen, codes en richtlijnen, technische samenwerking, internationale samenwerking, statistische analyse en informatieverbreiding, met het oog op een hogere toepassingsgraad van de arbeidsveiligheid en -gezondheid in de lidstaten.

De Rol van de IAO

De Internationale Arbeidsorganisatie werd opgericht om aan elkeen het recht te waarborgen om in vrijheid, waardigheid en veiligheid zijn brood te verdienen - wat het recht inhoudt op fatsoenlijke en veilige arbeidsvoorwaarden. In de loop van de vorige eeuw hebben de geïndustrialiseerde landen een duidelijke vermindering gezien in ernstige werkongevallen, wat in grote mate te danken is aan de gezonder en veiliger werkplaatsen. De uitdaging bestaat erin om die ervaring met de hele arbeidswereld te delen.

Het Veilig Werk programma van de IAO beantwoordt aan die challenge. De voornaamste doelstellingen ervan zijn het creëren van een wereldwijd bewustzijn van de omvang en gevolgen van arbeidsgebonden ongevallen, verwondingen en ziekten; het promoten van het streefdoel inzake basisbescherming voor alle werknemers, in overeenstemming met de internationale arbeidsnormen; het verhogen van de capaciteit van lidstaten en industrieën en het ontwerpen en toepassen van efficiënte beleidslijnen en programma's inzake preventie en bescherming.

Binnen die context erkent de IAO de behoefte aan een versterking van de technische en beleidsgebonden capaciteiten van regeringsinstellingen en werkgevers- en werknemersorganisaties om hen in staat te stellen rechtstreeks en efficiënt om te gaan met arbeidsveiligheid en gezondheidszorg. Dit gebeurt via praktisch advies en diensten voor technisch advies, activiteiten inzake opleiding en het verhogen van het inzicht zoals het SOLVE opleidingsprogramma dat psychosociale onderwerpen op het werk behandelt, evenals de gezondheid op het werk, met inbegrip van ademhalingsziekten, straling en de gevaren in verband met het lopen van schepen. Het Internationaal Informatiecentrum voor Arbeidsveiligheid en Gezondheid van de IAO speelt eveneens een belangrijke rol, samen met nationale tegenhangers in meer dan 100 landen. In al die onderwerpen dient een hoge prioriteit te worden gegeven aan het bevorderen van de samenwerking tussen werkgevers en werknemers bij de toepassing van de veiligheids- en gezondheidsprogramma's.

Voor meer informatie: www.ilo.org

IAO normen

Er zijn meer dan 70 IAO **Conventies** en **Aanbevelingen** in verband met onderwerpen inzake veiligheid en gezondheid. Vele andere behandelen zaken die eveneens verband houden met de agenda van veiligheid en gezondheid - bij voorbeeld, arbeidsinspectie, vrijheid van vereniging, collectieve onderhandeling, gelijkheid van geslacht en kinderarbeid. Bovendien heeft de IAO meer dan 30 **Praktische Regels voor Gezondheid en Veiligheid op het Werk** uitgegeven. Meer informatie hierover kunt u verkrijgen op de SafeWork website op www.ilo.org/safework.

International Labour Office

4 route des Morillons

CH-1211 Geneva 22

Switzerland

Tel. 41 22 799 7912

Fax 41 22 799 8577

www.ilo.org/communication